

פרוטוקול מס' 289
מישיבת ועדת העבודה והרווחה
יום שלישי, ג' בטבת התשנ"ט (22.12.98), שעה 09:30

<u>נכחו:</u>	<u>חברי הוועדה:</u>	מקסים לוי - היו"ר
		תמר גוז'נסקי
		דוד טל
		ענת מאור
		אמנון רובינשטיין
		יורי שטרן
	<u>מוזמנים:</u>	
		גל הרשקוביץ
		דיאנה ירום
		מאיר קפוטה
		יצחק ברק
		ישראל פרנד
		אפרים כהן
		יוסי שבת
		ד"ר יצחק ברלוביץ
		ד"ר אלכס לבנטל
		נתן סמוך
		דן אורנשטיין
		טלי שטיין
		זוהר פורן
		מתי טל
		שמואל ארד
		מיכאל הילב
		אריאל סיזל
		דנה אלכסנדר
		אפרים ז'ילוני
		גבי גבאי
		ג'ורדנה מגן
		איריס רש
		סנדרה שנקר
		רפ"ק איילת אלישר
		פקד דוד פרץ
		חנה פיירשטיין
		רוז'ין חנה
		אגף התקציבים משרד האוצר
		אגף התקציבים משרד האוצר
		אגף התקציבים משרד האוצר
		משרד העבודה והרווחה
		סגן היועץ המשפטי במשרד העבודה והרווחה
		משרד העבודה והרווחה
		משרד הבינוי והשיכון
		מנהל שירותי אשפוז, משרד הבריאות
		מנהל מחלקה לבריאות הציבור
		משרד הבריאות
		לשכה משפטית, משרד המשפטים
		משרד המשפטים
		משרד המשפטים
		יועץ משפטי בשירות התעסוקה
		המנהל הכללי של התאחדות הקבלנים
		מנהל המחלקה למשפט עבודה, התאחדות התעשיינים
		משרד השיכון
		לשכת משפטית, אגודה לזכויות האזרח
		מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות
		האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות
		לשכת המסחר
		לשכת המסחר
		לשכת המסחר
		המשרד לבטחון פנים
		המשרד לבטחון פנים
		רכזת העמותה קו לעובד
		קו לעובד

הכנסת הארבע-עשרה
מושב רביעי

נוסח לא מתוקן

יועץ משפטי: משה בוטון

מנהל/ת הוועדה: שירלי אברמי

קצרנית: יפעת שפרכר

סדר-היום: הצעת חוק עובדים זרים (תיקון מס' 2) (העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ו-1995.

הצעת חוק עובדים זרים (תיקון מס' 2) (העסקה
שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים), התשנ"ו-1995.

היו"ר מקסים לוי:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הוועדה. אנחנו קבענו להיום את המשך הדיון בהקשר להצעת חוק עובדים זרים. אנחנו בישיבה הקודמת שמענו את ההתייחסויות של האנשים. גם היום אנחנו נמשיך לשמוע את ההתייחסויות ולא תהיה הצבעה על החוק.

יצחק ברק:

אנחנו הגענו לסעיף 1ד - חובת דיווח (א) "מעבידו של עובד זר ימסור, מדי חודש, למדור התשלומים כהגדרתו בסעיף 61א לחוק שירות התעסוקה, התשי"ט-1959 (להלן - מדור התשלומים) דו"ח מפורט בדבר השכר והתנאים הסוציאליים ששולמו לעובד הזר או בעדו ובו פירוט הסכומים שנוכו משכרו, לרבות ניכויים בעד תנאים סוציאליים וניכויים לפי פסקאות (2) ו-(3) של סעיף 1א והסכומים ששולמו או שנוכו מהשכר לפי סעיף 1ז.

(ב) לדו"ח האמור בסעיף קטן (א) יצורף העתק תלוש השכר שיש למסור לעובד לפי הוראות סעיף 24 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958. לענין זה, "תלוש שכר", פירוט שכר העבודה ששולם והסכומים שנוכו מהשכר.

(ג) הדו"ח האמור בסעיף קטן (א) ייערך בטופס שיקבע שר העבודה והרווחה. כן רשאי שר העבודה והרווחה לקבוע את המועד והדרך להגשת הדו"ח האמור, הפרטים שיש לכלול בו ומסמכים נוספים שיש לצרף אליו.

(ד) אחת ל-6 חודשים, מיום תחילת העסקתו של עובד זר, ימסור מעבידו למדור התשלומים אישור של רואה חשבון המאמת את הדוחות שהוגשו למדור התשלומים לפי סעיף זה בששת החודשים שקדמו למועד האישור.

(ה) מי שנתמנה כמפקח לענין חוק ששר העבודה והרווחה ממונה על ביצוע, רשאי, לצורך מילוי תפקידו, לדרוש ולקבל ממדור התשלומים העתקים של דוחות, תלושי שכר וכל מסמך ומידע אחר שמסר מעבידו של עובד זר למדור התשלומים בהתאם להוראות סעיף זה.

הבעיה שהסעיף מתכוון לפתור היא להבטיח שהמעסיק עובד זר ישלם את כל השכר שמגיע לעובד ואת כל התנאים הסוציאליים, שלפי החוק הוא צריך לשלם. מדור התשלומים עוסק בנושא הזה לגבי הפועלים הפלסטינים שבאים לעבוד בישראל, והתעוררה השאלה מה תפקידו של מדור התשלומים לגבי עובדים זרים. הועלו בוועדה הצעות שונות, שחלק מהן דיברו על כך שמדור התשלומים יעביר את השכר ואת התנאים הסוציאליים כמו שהוא עושה לגבי העובדים הפלסטיניים.

בסופו של דבר הדבר הגיע לשר העבודה והרווחה והוא החליט שלמדור התשלומים יהיה תפקיד, אבל הכספים לא יעברו את מדור התשלומים, אלא המעסיק ישלם במישרין לעובד את שכרו ואת התנאים הסוציאליים, למי שצריך לקבל את התנאים הסוציאליים, וידווח למדור התשלומים מידי חודש בחודשו על הסכומים שהוא שילם. יש למדור התשלומים טפסים לזה ושיטה שבה הוא מקבל את הדוחות האלה. המעביד יצטרך לצרף את תלושי השכר לדו"ח הזה, ויעביר את הדו"ח מידי חודש בחודשו למדור התשלומים. הכוונה היא שמדור התשלומים, שיודע את תעריפי השכר שצריך לשלם לעובדים, יוכל לבדוק האם אותו מעביד ספציפי שהעביר את הדוחות האלה באמת שילם את השכר שמגיע לעובדים. אחת ל-6 חודשים המעביד יצטרך לאמת את הדוחות האלה על ידי אישור של רואה חשבון.

תהיה גישה למפקחים שלנו למידע הזה. מדור התשלומים יהיה חייב למסור את המידע, ומרגע שיתברר שיש עבירה על החוק ושהמעסיק לא משלם את השכר, מחלקת הפיקוח שלנו תטפל באותו מעסיק כפי שהיא מטפלת במעסיק שעובר על החוק.

שמואל ארד:

הסעיף הזה כמו הסעיפים האחרים נועד להשיג שני דברים 1. לטרטר בצורה חזקה מאוד את כל המעסיקים של המשק הישראלי 2. להכביד עוד פעם בעלויות כבדות מאוד שפה לא משוכללות בכלל 3. ליצור מנגנון בירוקרטי אדיר שאין לו דוגמה בתוך שירות התעסוקה ומשרד העבודה. זה אומר שעכשיו רק בענף הבנייה אלפי קבלנים יצטרכו כל חודש לרוץ לשירות התעסוקה ולהפקיד תלושי משכורת של 50 אלף עובדים כל חודש. כל 6 חודשים יפרנסו גם מאות רואי חשבון. רואי חשבון יצטרכו לחתום שאכן התלושים נכונים. מדובר על 600 אלף עובדים לשנה. יש לזה עלויות אדירות ששוב התגלגלו כמו החוק הזה למחירי הדירות בענף שלנו. את מה שאני אומר תכפילו ב-90 אלף עובדים זרים שיש במשק הישראלי.

היו"ר מקסים לוי:

מה שאתה אומר הוא שזה בעצם הליך בירוקרטי שיעלה הרבה מאוד כסף.

שמואל ארד:

רק ההליך יעלה הרבה מאוד כסף. תאר לעצמך לבנות עכשיו מחלקה בשירות התעסוקה שתקלוט כל חודש 90 אלף תלושי שכר של עובדים זרים שמועסקים במשק הישראלי. אין לזה תקדים ורע. זה רעיון שקשה לך להבין מאיפה הוא נובע בכלל.

היו"ר מקסים לוי:

העובדים הפלסטיניים שמועסקים על ידי הרשויות המקומיות מקבלים שכר בכפר סבא בלשכת העבודה ואת תלושי המשכורת. הרשויות מעבירות את הכסף ללשכת העבודה ולשכת העבודה מוציאה להם תלושי משכורת.

שמואל ארד:

אדוני, גם זה הליך בירוקרטי מיותר ולא הגיוני. מה פתאום רשות צריכה לשלם לשירות התעסוקה ושהיא תשלם לפלסטינים. אצלינו עובדים 25 אלף פלסטינים. מדובר פה על עוד 50 אלף עובדים. תאר לעצמך איזה מנגנון צריך להקים בשירות התעסוקה לקלוט 50 אלף תלושי שכר כל חודש. כמה אלפי קבלנים צריכים לרוץ כל חודש לשירות התעסוקה להעביר את תלושי השכר האלה. כל חצי שנה הם רוצים חתימה של רואה חשבון. רואי חשבון יתפרנסו מהעניין יפה מאוד. תחשוב כמה זה יעלה לשירות התעסוקה להקים את המנגנון הפקידותי.

היו"ר מקסים לוי:

בעידן של מחשבים והעברת אינפורמציה, תוך שניה אחת אפשר להעביר את תלושי השכר ואת תלושי המשכורת. הוא לא יוצא על ידי רואה חשבון. גם רואה החשבון עושה לך את העבודה בין כה לאותם עובדים שעובדים אצלך. הרי אתה לא רוצה תלושי משכורת בלי איזה שהיא ראייה ובדיקה של ראיית חשבון, עוד בטרם אתה מוציא תלושי משכורת ממך אפילו בלי לדווח ללשכת התעסוקה. הדיווחים האלה יכולים להיות באמצעי הטכנולוגיה המתפתחים היום.

שמואל ארד:

כל מה שאני אומר הוא שהחוק מיותר. אין לו תקדים ורע בשום מקום בעולם המערבי. למה לעובדים ישראלים אין תהליך כזה? יש שכר מינימום ופקחי משרד העבודה, כמו שהם באים למעביד, יכולים לדרוש לראות את תלושי השכר. הם עושים את זה גם היום ואין שום בעיה.

תמר גוז'נסקי:

אם לעובדים הזרים היתה הגנה כמו לעובדים הישראליים אז לא היינו צריכים חוק.

שמואל ארד:

אני חושב שלא צריך הרבה דברים בחוק. חלק צריך וחלק מיותר.

תמר גוז'נסקי:

אתם רוצים עובדים חסרי הגנה ואנחנו לא ניתן לכם את זה.

שמואל ארד:

תחשבו על ה-90 אלף תלויים, שמישהו צריך לקלוט ולבדוק אותם, אחרת בשביל מה לוקחים את זה לשם. מי יבדוק, מי יראה, מי ירכז את זה ומי יתייק את זה. זה חוק בירוקרטי מיותר, אין לו מקום במדינה כמו שלנו שמדברים על הפרטה. זה מצריך בניית מנגנון גדול מאוד בשירות התעסוקה שיטפל רק בעניין הזה, ללא תועלת וללא סיבה. זה עוד הכבדה על המעסיקים במשק.

סנדרה שנקר:

היום יש נוהל, שאני לא יודעת אם הוא מעוגן בחוק או לא, שמשרד העבודה יכול להגיע למעסיקים, והוא אכן מגיע ובודק את התלויים. אכן כל מי שמעסיק עובדים זרים מתבקש להציג תלויים. גם ככה זה מאוד מסורבל וקשה ולא תמיד מבינים את התלויים. אולי אפשר להפוך את הקערה ולגרום שהמעסיקים לא ידווחו החוצה אבל שיעשו ביקורות אצלנו.

מתי טל:

שירות התעסוקה היה בנוי למעשה גם לקלוט ממש את השכר ולא רק לקבל דיווח. אם הוא יכול לקלוט את השכר אז על אחת כמה וכמה הוא יכול לעשות את המינימום שבסופו של דבר נקבע על ידי שר העבודה והרווחה. צריך לזכור שמספר העובדים מהשטחים היה הרבה יותר גדול ושירות התעסוקה התמודד עם זה. השירות בנוי לזה, יש את התשתית מבחינה זאת ואין שום בעיה.

מיכאל הילב:

דעתינו היא שזה דבר מיותר, כי יש היום חוקים רבים שלמשרד העבודה יש סמכות לפקח על הביצוע שלהם ולהגיש תביעות, גם פליליות, אם לא מבצעים אותם, כמו חוק שכר מינימום וחוקים אחרים. לכן החוק הזה באמת יצור מנגנון בירוקרטי מיותר. זה לא תמיד עובד טוב עם עובדי השטחים. לא פעם היו בעיות. לא פעם המעסיק העביר את הכסף לשירות התעסוקה, ובגלל תקלות שונות שמעתי לא פעם תלונות שהעובד קיבל את שכרו באיחור בגלל תקלות שהיו בשירות התעסוקה, בעיות עם מחשב וכו'. זה לא תמיד הוכיח את עצמו.

מתי טל:

היו מקרים חריגים ביותר.

מיכאל הילב:

בחודשיים האחרונים היו תלונות לא פעם על עיכובים מסויימים, לא כשיטה ולא בכוונה מסויימת.

היו"ר מקסים לוי:

אני עדיין לא מבין איפה הבירוקרטיה כאן. אם אתם מעבירים את תלושי השכר במחשב, אז אני לא מבין איפה הבעיה.

מיכאל הילב:

זה דבר מיותר. יכול לבוא מפקח משרד העבודה ולבדוק את השכר.

תמר גוז'נסקי:

מפקחים לא עולים כסף?

מיכאל הילב:

ממילא הם קיימים.

תמר גוז'נסקי:

זה לא מספיק אלה שקיימים. אנחנו לא מונעים שום דבר. צריך להוסיף 300 מפקחים כדי שיגיעו לכל המקומות, זה גם עולה כסף.

היו"ר מקסים לוי:

מה הבעיה לקחת קוד מסויים ולהביא ללשכת התעסוקה מן דו"ח חודשי שיאמר אלה העובדים, זה שכרם, אלה התנאים הסוציאליים. אותו מחשב מוציא לך תלוש שכר ותוך שניה אחת הוא מעביר לך אותו לשם. אני רוצה לדעת איפה ההוצאות הכספיות בהליך הבירוקרטי הזה.

שמואל ארד:

למה עובדים ישראלים לא מעבירים תלושים לשירות התעסוקה או למשרד העבודה?

תמר גוז'נסקי:

שמעת פעם על דו"חות למס הכנסה ועל דו"חות לביטוח לאומי? איך ביטוח לאומי מחזיק מעמד עם כל שני מיליון השכירים?

דנה אלכסנדר:

אנחנו יודעים שהיום מספר הפקחים בכלל לא מתקרב למה שצריך כדי להרתיע מעסיקים, לכן אם יעברו דו"חות משירות התעסוקה, בעצם לא יהיה כוח אדם לבדוק את הדו"חות האלה. זה באמת - עם כל הרצון שלי להגביר את הפיקוח - חסר משמעות.

היו"ר מקסים לוי:

במצב הקיים העובדים לא מדווחים לאף אחד. החוק בא כדי להביא תנאים אלמנטריים שצריך לתת לעובדים האלה. לא היה חוק עובדים זרים, אלא הצעות חוק של חברי כנסת אחדים. באים להסביר את העניין בכך שאותו מעביד ידווח ללשכת התעסוקה בתלושי שכר, ואחר כך אנחנו נתייחס לבקרה של תלושי השכר האלה במסגרת מנגנון של לשכת התעסוקה.

דנה אלכסנדר:

לכן אני מציעה לקבוע בסעיף הזה שהדו"ח של כל מעביד יבדק אחת לשישה חודשים, או אחת לשנה, אחרת אני רואה שהדו"חות האלה יעברו ואף אחד לא יבדוק אותם.

חנה פירשטיין:

בסעיף הזה אין ערובה לכך שהעובד יקבל את הכסף במזומן. יכולים להגיע תלושים מאוד יפים עם כל מה שכרוך בהם ללשכת התעסוקה, אבל אין כל ביטחון שהעובד יקבל את הסכום שנכתב נטו בתלושים. אנחנו בעמותה חושבים שהסעיף הזה מיותר. אנחנו חושבים שאם לא עושים את הדברים האלה לכל העובדים הישראלים אז אין צורך להפריד את העובדים הזרים ולעשות להם מנגנונים נפרדים. די לנו אם יקצו פקחים יותר ממה שיש היום לפיקוח על בטיחות בעבודה שנוגע לדיני נפשות, ועל שכר מינימום שנוגע ליכולת קיום מינימאלי.

אפרים וילוז'ני:

אני לא נכנס לטכניקת הדיווח, אם צריך חצי שנה, אם צריך צורה כזאת או צורה אחרת, אבל השאלה המרכזית שחברי הכנסת צריכים להחליט היא מה הדרך הטובה ביותר כדי להבטיח שבה העובדים הזרים יקבלו את שכרם ויובטחו תנאי עבודתם. מי שמשתכר במדינות כמו גרמניה, ששם יש 8 מיליון עובדים, בצרפת או בהולנד, רואה שהדברים האלה נעשו על ידי הסכם שבו היו שותפים הממשלה, המעסיקים והעובדים. שם הדבר הזה הוסדר.

תמר גוז'נסקי:

שם הם חברים באיגודים המקצועיים. למה פה הם לא חברים?

אפרים וילוז'ני:

כיוון שפה העניין נמצא בטיפול. בשנות השיא שירות התעסוקה עסק בעניין הזה ולא היו בעיות מיוחדות לגבי העובדים הפלסטינים. היו אלף עובדים פלסטינים שקיבלו את משכורתם דרך שירות התעסוקה. לכן הצעקה הזאת שקמה על הבירוקרטיה היא לא במקומה. אני מבין שיש דברים שהמעסיקים לא רוצים אותם, ולכן עכשיו הם מטילים את זה על הבירוקרטיה של שירות התעסוקה. זה לדעתי בטל ב-60. זה בטל ב-60 מכיוון שאם יתקבל חוק ביטוח בריאות והפנסיה תשולם כמו שהיא משולמת לכולם, פתאום תראו מאיפה באה הצעקה. לכן נוח מאוד להאחז בבירוקרטיה ולהשאיר את המצב הזה פרוץ, מתוך תקווה שהדברים האחרים לא יסתדרו.

שמואל ארד:

למה אתה לא קובע את זה לעובדים ישראלים?

אפרים וילוז'ני:

כיוון שזוהי החולייה החלשה במשק הישראלי, וכל התופעות והסיפורים שצצים מידי פעם בעתונות רק מחזקים את המגמה הזאת, שצריך לנהוג לגביהם בדיוק כמו שנוהגים לגבי כלל האזרחים במדינה. אי הפעלת האכיפה מביאה לכך שצריך לחפש גורם שדרכו הדבר הזה יובטח.

דן אורנשטיין:

מתעוררת כאן הטענה לגבי כלליות ההסדר, למה לטפל בעובדים זרים בחוק מיוחד. חשבתי שהתשובה היא די ברורה כי מדובר בקבוצת עובדים פגיעה, ומשרד העבודה מגן על קבוצות עובדים פגיעות, בין אם זה עובדי קבלן, בין אם זה נשים ובין אם זה קבוצות מופלות אחרות. ההסדר שמוצע פה על ידי הממשלה לגבי חובת דיווח נבע מטענות שלא משלמים שכר לעובדים זרים.

היו"ר מקסים לוי:

מי בודק את התלושים האלה בלשכת העבודה ומדווח שהכל בסדר או לא בסדר?

יצחק ברק:

זה כתוב בסעיף קטן (ה). מדור התשלומים יעביר את תוצאות הבדיקה למערכת האכיפה שלנו. מחלקת האכיפה שלנו תקבל את המידע הזה משירות התעסוקה, והיא תלך למעסיקים ותעשה חקירה ותעמיד אותם לדין.

דן אורנשטיין:

השאלה של האכיפה מאוד חשובה, אבל קודם כל צריך לבחון מהו ההסדר הראוי. הבעיה של האכיפה היא בעיה בחוקי עבודה. נדמה לי שמשרד העבודה עושה את שלו. העניין כרוך בתקציבים. אפשר לקיים דיון לגבי הבעיה של האכיפה באופן כללי, אבל לא הועלתה איזה שהיא הצעה שבגלל בעיה של אכיפה צריכים לבטל פרקים שלמים מחוקי העבודה. קודם כל צריך להגיע להסדר הראוי, צריך להתחשב במה שקיים בנושא של האכיפה, ולא לוותר על הסדר מסויים משיקולים של אכיפה.

ג'ורדנה מגן:

אני חושבת שמי שחשב על החוק הזה התכוון לטוב, אבל הוא לא ראה מה יש מתחת לדברים האלה. זה עוד הליך בירוקרטי מיותר שיכול להכביד על אותם מעסיקים שמעסיקים את העובדים בצורה חוקית. אותו מעסיק שיגנוב מאיתנו את העובדים, בלי כל הבלאגנים האלה, ישלם את הכסף איך שהוא רוצה, בדרך שהוא רוצה. גם ככה הוא עובר על החוק בכך שהוא מעסיק את העובד הלא חוקי. בסך הכל זה יסרב את הדרך למעסיק החוקי, וללא חוקי לא ישנה כלום. אני לא רואה פה פתרון לבעיה הזאת. לאורך כל הדרך אנחנו לא רואים פתרונות איך להגן על העבודה החוקית, לא לסרב אותה.

אפרים כהן:

ב-1998 חוייבו מעסיקים לשלם שכר מינימום לעובדים זרים בסך 4 וחצי מיליון שקל. זאת אומרת שהמעסיקים לא כיבדו את החוק ולא שילמו את שכר המינימום של 2622 שקלים.

תמר גוז'נסקי:

מה שמעניין אותנו זה שהעובדים הזרים יקבלו את הזכויות שלהם. אנחנו מחפשים

כלים להבטיח את העובדה שהעובדים הזרים ימצו את הזכויות כפי שמגיעות להם, שהם ממילא זכויות מצומצמות ומוגבלות. שכר המינימום בשבילהם זה בעצם שכר המקסימום. כל מיני זכויות סוציאליות שיש לשכיר ישראלי להם אין. את המעט שיש להם לא מקבלים. אמרה פה חנה פירשטיין שהחוק הזה לא יבטיח בפועל שהכסף יגיע לעובד, וזאת שאלה שכדי לפתור אותה אתה צריך שיתוף פעולה של משרד העבודה עם המפקחים שלו ושל האיגודים המקצועיים שמגנים על שכירים. אין לנו דרך חוקית היום למנוע למשל מצב שעובד יגיד שהוא מקבל בזמן שהוא לא מקבל, מרוב פחד שיזרקו אותו מהעבודה. אם אתה לא מארגן את העובדים האלה ואם אתה לא נותן להם כוח, אתה בעצם לא עושה שום דבר. העובדה שהם לא מאורגנים עד היום בהסתדרות זה כמובן מעמיד אותם מיד במצב של חולשה. אם אנחנו היינו יכולים לקבל החלטה שמוסיפים 300 מפקחים, הייתי שמחה, אבל אנחנו לא יכולים לקבל החלטות כאלה, אין לנו שום כוח לעשות את זה.

היו"ר מקסים לוי:

לא היה צריך מפקחים לו היה היתה מדיניות שהמעבידים משלמים ללשכת התעסוקה ולשכת התעסוקה היתה מוציאה את שכר העובדים.

תמר גוז'נסקי:

הצעת חוק כזאת מונחת על שולחן הכנסת. אם הם היו מקבלים דרך הביטוח הלאומי את כל הזכויות, תאמין לי שאולי גם לא היה צריך את הדיווח הזה.

יצחק ברק:

סעיף 1(ה) מדבר על כך שהמעבידים ידאגו לשלוח את העובדים הזרים לבדיקות רפואיות, לגבי מספר מסויים של מחלות, שמופיעות בסוף החוק, במשך 3 החודשים הראשונים לעבודתם בישראל. אם יתברר שהעובד חולה או שהוא נשא של מחלה מסויימת שכתובה כאן. הוא לא יוכל להמשיך לעבוד והוא יצטרך לחזור לארץ מגוריו. הנושא הזה עבר בדיקה מחודשת בממשלה.

היו"ר מקסים לוי:

איפה ייעשו הבדיקות האלה, האם כאן או בחו"ל?

יצחק ברק:

בדיונים בין משרד הבריאות, משרד העבודה ומשרד המשפטים, באמת חשבנו על השאלה שהיו"ר עורר, ויש הצעה של משרד הבריאות שהבדיקות האלה ייעשו באמת בחו"ל על ידי גופים או מכונים שיאשרו על ידי משרד הבריאות הישראלי. הבעיה האמיתית היא שיש קבוצות שקשה לסמוך על התעודות רפואיות שהן מביאות משם. השאלה שאדוני מעורר היא באמת שאלה, כי אם מביאים הנה אנשים שהם כבר חולים אז הם כבר מביאים את סכנת ההידבקות לישראל. לכן יש הגיון לדרוש את הבדיקות האלה בחו"ל. אני מוכרח לומר שגם ההצעה שמופיעה כאן שהבדיקות ייעשו בארץ, גם כן הוצעה על ידי משרד הבריאות, אבל הם חשבו עוד פעם על העניין ויש להם הצעה שאומרת שהבדיקות ייעשו בחו"ל והמעביד יצטרך להמציא לשירות התעסוקה את התעודה הרפואית של הבדיקה לגבי כל עובד זר.

הנקודה החשובה שצריך לזכור היא שהבדיקות בחו"ל ייעשו במכונים או בבתי חולים שיאשרו מראש על ידי משרד הבריאות. במידה ויש מדינה ששם אין מקומות כאלה שאפשר לאשר אותם אז יצטרכו לשלוח מהארץ צוותים שיבדקו אותם בחו"ל, ומשרד הבריאות ידאג לזה. בכל מקרה הבדיקות יהיו בחו"ל. ההוצאות של הבדיקות האלה יהיו על חשבון המעסיק ולא על חשבון העובד. יש לי הצעה של נוסח, אבל זה עדיין לא נוסח סופי. אני מבקש מהוועדה לאשר עקרונות את ההסדר הזה.

יש פה ארבעה עקרונות: העיקרון הראשון הוא שהתנאי לקבלת אישור להביא עובדים זרים יהיה שיעשו בדיקות רפואיות בחו"ל במחלות שאני הזכרתי כאן. עיקרון שני הוא שהבדיקות ייעשו במכון רפואי שאושר מראש על ידי משרד הבריאות הישראלי. עיקרון שלישי הוא שבמידה ולא יימצא מכון כזה, הבדיקות ייעשו בחו"ל על ידי צוות ישראלי או צוות אחר. עיקרון רביעי הוא שכל ההוצאות של הבדיקות יהיו על חשבון המעסיק.

שמואל ארד:

אם ההצעה היא לבדוק בחו"ל זה מראה על הניתוק שיש בין מה שקורה בשטח ובין מה שמשרד העבודה חושב. אין עובד זר חוקי שמגיע לישראל שלא עובר בדיקות רפואיות במוסדות מוכרים בחתימת הממשלות שנמצאות שם, בפיקוח שלנו ובשיתוף עם משרד הבריאות. אנחנו מבקרים פעמיים בשנה במוסדות האלה. המוסדות האלה הם מוסדות רפואיים מוכרים רשמי ומאושרים על ידי ממשלות המוצא, אם זה רומניה, אם זה סין, אם זה תאילנד או כל מקום אחר. משרד הבריאות יודע את זה והוא מוזמן לבקר יחד איתנו ולפקח עליהם. אין עובד זר שמגיע ללא אישור.

אני מתנגד התנגדות נמרצת לסעיף המטרטר שמשרד העבודה דואג להכניס אותו, אלוהים יודע למה, שמי שישא בהוצאות הבדיקה ברומניה בבית חולים רומני של מועמד לעבודה בישראל יהיה המעסיק. זה לא עניינה של ממשלת ישראל, זה לא עניינו של החוק. אם יש אלפי עובדים, שמתוכם פוסלים מאות, אז המעסיק צריך לשלם עבור בדיקה רפואית של כל עובד רומני ברומניה כדי להוכיח שהוא בריא? מה פתאום? מילא אם זה היה בארץ, אבל ברומניה? הוא מועמד לעבודה והוא זה שצריך להוכיח שהוא בריא.

אם תבדקו במשרד הפנים אז תראו שיש טופס מסודר של בדיקה רפואית, של מכון מוכר, שבלעדיו משרד הפנים לא נותן את הויזה, וזה מגיע עם התיק של העובד. זה נעשה בצורה טובה גם היום, ואני לא מציע היום לחדש ולהגיד שזה יעשה על חשבון הקבלן בישראל שמחכה לעובד.

היו"ר מקסים לוי:

אם עובד רוצה לעבוד בישראל, תורכיה או בירדן, למה המעסיק צריך לשלם לו, הוא הרי עוד לא יודע שהעובד הזה מגיע אליו בכלל?

יצחק ברק:

אפשר אז גם לשאול למה המעסיק משלם עבור המגורים של העובד.

היו"ר מקסים לוי:

אם הקבלן יודע שהעובדים מגיעים אליו אז הוא צריך להתחייב על כך שהעובדים עברו את הבדיקה הרפואית. הרי עובד לא יבוא סתם להבדק בשביל למצוא לו מקום עבודה בעתיד.

שמואל ארד:

במקומות שאנחנו מביאים עובדים אליהם יש מרכזי מיון שמגיעים אליהם אלפי אנשים. אותו עובד צריך לבוא עם מספר אישורים ותעודות מחו"ל. הוא צריך לבוא עם תעודת יושר של המשטרה. בלי זה הוא לא מגיע לישראל. הוא צריך לעבור בדיקה פסיכומטרית, הוא צריך לבוא עם תעודות שמראות שהוא פועל בניין מקצועי, זאת אומרת שהוא באמת טייח או רצף. את זה עושים אלפי פועלים. אחרי שהם עוברים את המיון הזה ומראים את כל התעודות, קובעים מי מהם מגיע.

יצחק ברק:

הרי אנחנו כאן דורשים דרישות, יותר מאשר סתם בדיקה רפואית. אנחנו אומרים שמשרד הבריאות ישלח רופאים לבדוק מי המוסד שבדק ואיפה בודקים. אלה הוצאות שהעובד הזר לא צריך לשאת בהן.

היו"ר מקסים לוי:

קל מאוד להגיד לתעשיינים לשלם. הרי יש מיון של עובדים בתאילנד, ברומניה או בסין, ומי שרוצה לעבוד בארץ זרה צריך לבוא למרכז המיון הזה עם תעודות שונות. האם תטיל על התעשיינים לשלם את כל התעודות האלה, כאשר העובד לא בא לעבוד אצל אותו תעשיין? נניח שאדם נכנס למאגר עבודה והוא לא יודע לאיפה הוא הולך, האם אתה מצפה שהוא ילך לקבל אישור רפואי כאשר המעביד בכלל לא יודע שהוא מגיע אליו, הרי רק אחרי שהוא מביא את האישורים האלה אז הוא הולך לשם. זה בכלל לא נראה לי.

יצחק ברק:

יש פה מידה מסויימת של אי דיוק. נעשות בדיקות רפואיות, אבל כאן אנחנו מדברים על פיקוח של משרד הבריאות, פיקוח ישראלי על הבדיקות האלה. זה החידוש. אמרתי שההצעה הזאת היא לא שלמה.

היו"ר מקסים לוי:

ההצעה שהיתה מונחת פה דיברה על כך שעובד לא יועסק 30 יום עד שהוא יעבור שורה של בדיקות בארץ. אני לא מניח שהמעסיקים צריכים לשלם את ההיטל הזה, כי זה לא בטוח שאותו עובד מגיע לארץ. אתה אומר שאתה לא רוצה לקבל אישור ממוסד רפואי פרטי אלא אישור מהממשלה. אם אתה דורש ממשלה מסויימת אישור על כך שאותו עובד עבר בדיקות שונות, אז תסמוך על הממשלה. אם אתה לא סומך על הממשלה אז שום מוסד ברומניה לא יוכר כאן על ידי צוות רפואי. אתה יכול להגיד שזה לא מעניין אותך מי משלם, אבל זה בתנאי שיהיה אישור מטעם השילטונות במקום. אני מציע שבנושא הזה תביא הצעה אחרת שלוקחת בחשבון את מה שאמרנו כאן.

חנה פירשטיין:

אנחנו הצענו להחיל את חוק בריאות ממלכתי. יש שם נקודה שפותרת כל בעיה.

יצחק ברק:

אני מבין שהעיקרון שהבדיקות יהיו בחו"ל נשאר.

היו"ר מקסים לוי:

כן, כי אין דרך אחרת.

יצחק ברק:

ושיהיה במוסד שיאושר על ידי משרד הבריאות.

10(א) "שר הפנים, בהסכמת שר העבודה והרווחה ושר האוצר רשאי לקבוע (1) חובת תשלום אגרת בקשה בסך 350 ש"ח שתשולם לגבי כל בקשה לאשרה ושריון לישיבת ביקור למטרת עבודה בישראל לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן - אשרת עובד זר).

- (2) חובת תשלום אגרה שנתית בסך 3000 ש"ח שתשולם לגבי כל אשרת עובד זה שניתנה לפי החוק האמור (בסעיף זה -אגרת אשרה).
- (3) הוראות בדבר פטור או סכום מופחת של אגרת אשרה לגבי עובד זר סיעודי המועסק בידי יחיד, בתנאים שייקבעו כאמור.
- (4) הוראות בדבר פטור או סכום מופחת של אגרת אשרה לגבי עובדים זרים בסוגי עבודה או בענפים שייקבעו כאמור.
- (5) הוראות בדבר תשלום חלקי של אגרת אשרה לגבי אשרת עובד זר שניתנה לתקופה של עד 6 חודשים.
- (6) הוראות בדבר החזר חלקי של אגרת אשרה במקרה שהעבוד הזר עזב את ישראל או את מקום העבודה לפני תום 00 המועד שנקבע באשרה שבשלה שולמה האגרה, הכל בתנאים ובנסיבות שייקבעו כאמור.
- (ב) אגרת הבקשה ואגרת האשרה כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו לאוצר המדינה בידי מי שרוצה להעסיק את העובד הזר.
- (ג) שר הפנים, בהסכמת שר העבודה והרווחה ושר האוצר רשאי לשנות בצו את סכומי האגרות הנקובים בסעיף קטן (א).
- (ד) סכומי האגרות כאמור בסעיף זה יעודכנו ב-1 לינואר של כל שנה, בהתאם לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן שפורסם ב-15 באוקטובר של השנה הקודמת לעומת המדד שפורסם ב-15 לאוקטובר של השנה שלפניה. שר הפנים יפרסם ברשומות הודעה על סכומי האגרות, כפי שעודכנו לפי סעיף קטן זה."

ענת מאור:

אין ספק שיוזמת החוק היתה חיובית, איך להגן על הזכויות של העובדים הזרים בישראל. אני רוצה להזכיר מה היה המקור גם בהצעת החוק הממשלתית וגם בהצעת החוק הפרטית שאני הגשתי וחבר הכנסת יוסי כץ בכנסת הקודמת. הסעיף הזה של אגרות ב1(א) בעצם יוצר מצב שמרוב טוב נעשה רק רע. הנושא שדובר עליו זה הנושא של בעיות ביטוח הבריאות, כי העניין של אכיפת חוקי עבודה נגזר גם מהמצב הקיים.

היו"ר מקסים לוי:

יש פה הרבה אנשים אינטרסנטים שמעוניינים לדבר נגד החוק. אולי גם דעתי לא שונה משלהם, אבל אני לא אנטרסנט. ההשקפה שלי היא שהמדינה לא צריכה לממן את השירותים שניתנים לעובדים הזרים ברשויות המקומיות. כאשר אני משלם מס הכנסה ואני משלם ארנונה ודברים אחרים, אני מקבל מקופת המדינה מענק מסויים לרשות כדי ליצור תנאים בסיסים לקיום שלי בעיר מסויימת. מנחיתים איזה 1000 עובדים בעיר מסויימת והם רוכשים את השירותים חינם ללא כסף.

תמר גוז'נסקי:

איזה שירותים הם רוכשים חינם?

היו"ר מקסים לוי:

נקיון, בידור וכו'. כאשר אתה בא לעיר מסויימת ואתה צריך להתחיל לנהל עיר, אתה שואל את השאלה האם אנשים אחרים שמגיעים לשם צריכים להכנס לגני ילדים.

תמר גוז'נסקי:

זה לא אלה. אלה הם העובדים החוקיים.

היו"ר מקסים לוי:

העובדים החוקיים והלא חוקיים מקבלים מלשכות הרווחה טיפול. למה שהרשויות המקומיות ולשכות הרווחה יוציאו על העובדים הזרים כסף כאשר הם מצמצמים את הפעילות במישור הכולל? זו שאלה שצריך לדון בה. אם רוצים היום להכביד, נניח, על העסקת עובדים זרים כדי שהמשק יקלוט חיילים משוחררים, אולי כדאי להצמיד את שכרם כדי שיהיה משתלם לעובד הישראלי לעבוד בעבודה במקום העובד הזר. העובד הזר מקבל סכומי כסף קטנים והוא מקבל את המגורים וכו'. אם יעלו את הרף של ההעסקה של העובד הזר אזי יכול להיות שהאפשרות שעובד ישראלי יכנס למערכת תהיה יותר קלה ולא ישתלם להעסיק עובד זר בישראל. אלה שאלות שאני מציג אותן בדיון, כי עצם העניין של הטלת החובות האלה זאת המדיניות של האוצר. אם עומדת מאחורי המדיניות הזאת שאלה אחרת או תשובה אחרת, יכול להיות, אני לא יודע.

ענת מאור:

מהצעת החוק לא ברור לנו מה נעשה עם האגרה השנתית, לאן היא הולכת, מי מופקד עליה, איזה שירותים בגלל זה ניתנים לעובדים הזרים ואיזה כוח אדם באכיפה במשרד העבודה והרווחה ניתן?

תמר גוז'נסקי:

אנחנו קיימנו דיונים בעבר בנושא הזה, ואמרנו שהדרך הנכונה מבחינה חברתית להתמודד עם הבעיה ששמה עובדים זרים היא ליצור מצב שבו העובדים הזרים יקבלו שכר, כולל תנאים סוציאליים, כמו העובדים הישראליים. אם אנחנו מסיבות כאלה או אחרות לא יכולים להעניק להם את מלוא התנאים הסוציאליים, אז שסכומים מסויימים של התנאים הסוציאליים יחשבו כאיזה שהוא חיסכון שהם יקבלו אותו כאשר הם עוזבים את הארץ.

מה שמוצע בפנינו זה להפוך אותם למסחטת מס לאוצר. אנחנו בעד זה אם הם לא מקבלים פנסיה, אבל אם הם עובדים שנתיים והם צברו זכויות פנסיה, אז שילכו הביתה ויקבלו את זה בצורת תשלום מסויימים שנותרים להם. זה גם תואם את עיקרון השיוויון בשוק העבודה, את העיקרון שלא מפלים לרעה עובד רק בשל מוצאו או אזרחותו וכו'. אין שום קשר בין המיליוני שקלים שיובאו לאוצר לבין השירותים בעיריית תל-אביב. אין לך שום ערובה שאגורה אחת מהכסף הזה תועבר לעיריית תל-אביב כדי לשפר את התנאים של העובדים הזרים או כדי לנקות יותר טוב את שכונת שפירא.

הכסף הזה הוא לא יעודי, הוא סתם כסף, ולכן אם הם צריכים לשלם מס הכנסה שישלמו מס הכנסה, זה ויכוח אחר. זה מס מיותר ומזיק, שגם לא קובע איזה שהוא עיקרון. למה 3000, אולי הזכויות שוות יותר אולי הם שוות פחות, אני לא יודעת. קבענו את העיקרון הזה לגבי העובדים הפלסטינים החוקיים, למה אי אפשר להכיל את אותו עיקרון לגבי העובדים הזרים וליצור נקודת מוצא שווה לכל השכירים במדינת ישראל, ואז המעביד יחליט אם כדאי לו להעסיק או לא כדאי לו להעסיק? מה זה המיסים האלה, בשביל מה?

מאיר קפוטה:

אני אספר לכם איך ההצעה הזאת נולדה. הממשלה לפני שנתיים מינתה 4 צוותים, אחד מהם היה צוות או ועדה בין משרדית בראשות הממונה על הכנסות המדינה, כדי לבדוק האם ניתן להשתמש במכשיר המס או במכשיר הפיסקאלי כדי לקדם את המטרות שהממשלה הציבה לעצמה בתחום הזה של עובדים זרים. הייתי אומר שהמטרה היא כפולה.

מצד אחד אנחנו רוצים להגיע למצב שאם קובעים מכסה של עובדים זרים, הרי זאת תהיה המכסה שבפועל תהיה, דהיינו: שלא יהיו כאן עובדים זרים בהיקף מעבר לזה. מצד שני, אנחנו רוצים שאותם עובדים זרים שעובדים כאן יזכו בתנאים הראויים, ברמת המחיה הראויה וכו'. זאת המטרה הכפולה. השאלה הראשונה ששאלנו את עצמינו היא האם בכלל צריך להשתמש בכלי הפיסקאלי או במכשיר המס כדי להשיג איזה שהוא יעד שהוא לא יעד ביצועי, כי אני בא ואומר כאן שהיעד שלנו הוא לא להגדיל את הכנסות המדינה, ואין כאן כוונה לשלוח את היד לכיס של מישהו כדי לממן את תקציב המדינה.

עצם זה שעברו שנתיים וזה לא מומש - ואני מאמין שתעבור עוד תקופה - זה מראה שיש כוחות חזקים מאוד בציבור שאולי לא מקבלים את העמדה שלנו. התשובה שלנו היתה - וכנראה שזה המצב בכל העולם - שלא די בכך שתבוא מדינה ותאמר: אני קובעת 50 אלף עובדים זרים, ובאופן אוטומטי זה יהיה מספר העובדים הזרים. אנחנו התייעצנו עם מומחים מהאקדמיה שחקרו את התופעה בגרמניה ובמדינות אחרות באירופה ומצאו שהכלי של מתן היתרים הוא כלי שלא רק שלא השיג את מטרתו, אלא הוא השיג מטרה הפוכה. בעיית העובדים הזרים, כך נאמר לנו בגרמניה, התחילה בשנות ה-70 כאשר באו וסגרו את הגבולות ואמרו לעובדים הזרים: אתם לא יכולים לחזור חזרה לארצות מושבכם. התוצאה היתה שהם הביאו באופן לא חוקי את בני משפחותיהם ונוצרו אותן קהילות.

תמר גוז'נסקי:

שם לא היתה השיטה הזאת.

היו"ר מקסים לוי:

האם במקום להקפיד את מצבם של העובדים הזרים אתם רוצים להטיל עליהם מס כדי שהחלטה הזאת תהיה החלטה שלא ישתלם למעסיקים להביא עובד זר?

מאיר קפוטה:

התשובה היא שזאת באמת אחת המטרות. אפשר לקבל את זה ואפשר לא לקבל את זה, אבל יש דו"ח של ועדה שפורסם. הסעיפים האלה בהצעת החוק מקורם באותו דו"ח. ההנחה שלנו היא שהתמריץ הכלכלי היום להעסיק עובד זר במשכורת מאוד מאוד נמוכה הוא כל כך חזק, ששום היתר ושום פיקוח שבעולם לא יוכל לעצור את זה. היעד הראשון שמשרד האוצר שם לעצמו זה לבוא ולהגדיל את עלות העבודה של אותם עובדים זרים כדי ליצור איזה שהוא שיוויון. המימון עולה לתקציב המדינה סכומים. נכון להיום המימון נופל על כתפי כלל אזרחי המדינה. אנחנו סבורים שאין סיבה שהמימון הזה יפול על כלל אזרחי המדינה וראוי להטיל אותו על המעסיקים.

היו"ר מקסים לוי:

הטענה של המעסיקים היא שכאשר הם לוקחים את כל העלויות של העובד אז הסכום הוא גבוה יותר מאשר כאשר הם מעסיקים עובד ישראלי שמרוויח 5000 שקל נטו. הבעיה היא שהישראלים לא רוצים לעבוד.

מאיר קפוטה:

לפחות מהבדיקות שאנחנו עשינו, אנחנו לא מקבלים את הטענה הזאת. העלויות בסופו של דבר של עובדים זרים זולות משמעותית מעובדים ישראליים. אנחנו נפגשנו הרבה מאוד פעמים עם נציגי התאחדות הקבלנים והחקלאים, ואנחנו שומעים את הטענות האלה שתהיה כאן עליית מחירים של מחירי הדיור. אנחנו לפחות מבחינה כלכלית לא מקבלים את זה. המצב הזה, לפי דעתינו, לא יגרום לעליית מחירים. נכון להיום המרוויח העיקרי זה המעסיק, ואנחנו באנו ואמרנו הבא נטיל סכום שהוא לא גבוה. מדובר על 2500 שקל, 3000. הסכום הזה הוא הוצאה מוכרת אצל המעסיק. בסופו של דבר

מדובר בסכום מאוד מאוד צנוע. העובד היום לא זכאי להטבות סוציאליות.

היו שתי הצעות חלופיות, הצעה אחת היתה לבוא ולהכיל עליו את כל מערכת הפיקוח הלאומית הקיימת. ההצעה הזאת נדחתה מכל מיני סיבות, בין השאר בגלל הסכמים בין לאומיים של מדינת ישראל. באנו ואמרנו שמידי חודש יופרש סכום מסויים, הסכום הזה ישמר בקרן עבור העובד, וברגע שהוא יצא מישראל הוא יקבל את הסכום הזה. קבענו סכום בסדר גודל של 700 שקל, שזה סדר גודל של 30% ממשכורת שכר המינימום שהיתה אז. 30% זה פחות או יותר הסכומים שמפרישים היום בישראל לעובדים ישראלים, שזה 20% פנסיה ועוד כ-15%-10% תשלומי ביטוח לאומי. אמרנו שהסכום הזה יופרש לזכותו של העובד, והוא ישמש לו לרכוש ביטוח פנסיה, ביטוח זיקנה וכל מיני ביטוחים ופנסיות נוספות אחרי שהוא יוצא מישראל.

זה בסך הכל סעיף הסמכה. סעיף ההסמכה הזה יעשה בצורה מאוד מאוד שקולה. חקיקת המשנה תעשה בצורה שקולה לאחר מכן. אנחנו חושבים שזה צעד שיכול לשפר בצורה מאוד משמעותית את מצבם של העובדים. דווקא מי שמעוניין בטובתם של העובדים הזרים הוא זה שצריך להיות מעוניין בכך. אנחנו אומרים במפורש שאין שום כוונה שאפילו שקל אחד יכנס לכספי המדינה. השקלים שיכנסו לאגרה יופנו לטיפול בעובדים הזרים.

תמר גוז'נסקי:

הוא אומר שמדובר בהוצאה מוכרת, זאת אומרת שזה פחות מס הכנסה שהוא ישלם, והוא ישלם את זה בצורה אחרת, אז מה הועילו חכמים בתקנתם? הרי זה אומר שזה יגרע מהכנסות האוצר. המעביד יכניס את זה כהוצאה מוכרת, אז בכיס אחד הוא יקבל את זה כהוצאה מוכרת ובכיס שני הוא ישלם את זה, ממש בדיחה.

יורי שטרן:

אני מציע שהחוקים לא יהיו כמו השיר שאחר כך אנחנו צריכים לקרוא אותו ולפרש את כוונת המשורר. כתובים פה סכומים, לא כתובה פה הכוונה ואי אפשר לדעת מהסעיפים האלה לאיפה הכסף ילך. לכן את הגישה הזאת אני לא מקבל.

התופעה הזאת של עובדים זרים שקיימת בכל העולם היא תולדה של התפתחות כלכלית, סוציאלית מסויימת בעולם המתועש, אין מה לעשות עם זה. הסכומים שמשלמים בענף הבנייה - ואני בדקתי את זה כי יש לי חברים שעובדים בבנייה - לא זאת הבעיה אלא תנאי העבודה, המוניטין של המקום, הקושי הפיזי. לכן הישראלים לא הולכים לשם, וזאת נחשבת עבודה מועדפת שחייל משוחרר יכול לעבוד בה אחרי הכשרה ולקבל סכומים שמתחרים יפה מאוד עם הסכומים בענפים אחרים.

לכן כאשר חושבים להטיל כל מיני מיסים והיטלים על מנת לעשות את זה לכדאי פחות, התוצאה היא פשוט פגיעה בענפים מסויימים, ולא תוצאה של תעסוקה יותר טובה של הישראלים. ההיפך הוא הנכון. מערכת התעסוקה, מערכת תעשייתית או ענף הבדיקה זאת שרשרת תפקידים. אם בעבודות רטובות אין ישראלים ואתה על ידי מיסים כבדים הוצאת משם זרים, אתה פגעת בתעסוקה בשלבים יותר מתקדמים והתעסוקה היותר מקצועית היא של הישראלים. אתה צמצמת את מאגר המועסקים ולא הרחבת אותו עבור ישראלים. לכן במטרות החוק איפה שהכוונה היתה, שאני חושב שכולנו מסכימים איתה, להגן על העובד הזה שלא יהיה עבד, כולנו מסכימים לה. איפה שזה סתם נטל, סתם עוד איזה שהוא סכום נוסף, אני חושב שאין שום סיבה לקבל את זה, ולו מסיבה נוספת אחת והיא שכל מה שאתה עושה בשביל להקשות ולייקר את התעסוקה והעסקתו של עובד זר חוקי, אתה עושה לכדאי יותר תעסוקה לא חוקית.

אם הפער בין ההיטלים והחובות על העובד החוקי והלא חוקי הופך להיות גדול מידי, אז אתה פשוט מעודד תעסוקה לא חוקית. אי אפשר לאכוף את הגבול והקו בין האזרחי לבין עובד זר זמני. אנחנו לא יכולים להשוות על ידי כל מיני תשלומים

וזכויות, כי זאת פגיעה בזכויות האזרח. הרי אנחנו משלמים את המיסים ואת הביטוח הלאומי לאורך כל השנים, לא רק שנתיים ולא רק שנה, אז איפה שהוא עובר הגבול בין הזכויות הלגיטימיות המוכרות בעולם כולו של העובד הזר לבין זכויותינו כאזרחים שצריכים לקבל עדיפות מול כל תייר או מול כל עובד שאיננו אזרח. הרי הוא לא משרת בצבא, אין לו את כל החובות של האזרח, אז לכן פה צריכה להיות איזה שהיא פרופורציה.

שמואל ארד:

החוק הזה שאני מחזיק ביד הולך לעלות למשק הישראלי כמיליארד שקל מיסים חדשים. 3350 שקל רק בענף הבנייה במצבו היום הוא מס חדש בהיקף של 175 מיליון שקל לשנה על הקבלנים. אם אני מכפיל את זה גם עם התעשיינים אז מדובר על מס חדש של 350 מיליון שקל במצב המשק של היום. אין ספק שהמשוואה שחבר הכנסת יורי שטרן הציג כאן שהמעגל הזה גורם לסגירת עוד עסקים, להקטנת הבנייה, היא נכונה. זה יביא להתפרצות מחירים. זה מס בלתי נסבל, אם אתם רוצים אז זה מס גולגולת. לפי חוות הדעת המשפטיות שלנו מס הגולגולת שלנו שאבותינו שילמו במזרח אירופה במאות האחרונות נוגד את כל ההסכמים הבינלאומיים שמדינת ישראל חתומה עליהם, והראינו חוות דעת משפטית גם ליועץ המשפטי. זה פשוט מס גולגולת שאסור לפי החוק הבינלאומי שישראל חתומה עליו.

ככל שנכביד את העול על העובדים החוקיים אנחנו עוברים, לפי חוק הכלים השלובים, לקבלנות לא חוקית שאנחנו נלחמים נגדה ולעבודה שחורה ולא חוקית. אם אתה בודק את כל מה שמגולם בחוק הזה אתה מגיע למשוואה שהיא מפרה לחלוטין את האיזון, וזה מה שיקרה.

לגבי הארנונות והשאלה שלך, יו"ר הוועדה, אני רוצה להגיד לך שהעובדים החוקיים לא באים עם משפחות. אף עובד זר חוקי לא מגיע עם משפחה הנה, ויודעים את זה כולם. כל הלא חוקיים שאנחנו מדברים עליהם הם מהגרים לא חוקיים שבאים דרך גבולות פתוחים, ואתה לא רוצה להעניש את החוקיים על חשבון הלא חוקיים. כל עובד זר חוקי שמתגורר בעיר ובעיירה, משלמים עבורו מס הכנסה מלא, והמדינה צריכה לתת לו שירותים. משלמים בשבילו את מלוא הארנונה והוא זכאי לקבל את השירותים מהעירייה. לכן אין קשר בין מה שהאוצר רוצה לעשות, שזה פשוט מסחטת כספים, לבין מס הגולגולת הזה. כאשר אתה בודק את כל הנימוקים האלה אתה רואה שאין בזה הגיון וזאת הכבדה כלכלית.

כמה המשק יכול לספוג, הרי בסוף זה יחזור אלינו בעלויות הבנייה. המס הזה שמגולם בחוק משמעותו 3.7% בעליית תשומות הבנייה, וכמעט אחוז במדד הכללי שמכילה דירות. האוצר בציניות מנצל את מצב המשק - אני לא רוצה להגיד מי הביא את המשק למצב הזה - ואומר היום שמחירי הדירות לא יעלו כי יש שפל. אם זה ימשך, השפל יעמיק ובעוד שנתיים תהיה התפרצות. הרי אי אפשר לספוג את הסכומים האלה.

מאיר קפוטה:

חבר הכנסת יורי שטרן רוצה לדאוג לעולים החדשים ומה שהוא עושה פה זה שהוא גורם להם נזק אדיר. מי שמתמרץ את המצב שבו אפשר לייבא עובדים זרים ומתנגד לכך שישראלים יעבדו, כי הוא אומר בואו נקל על ההעסקת עובדים זרים, בסופו של דבר פוגע בעובדים הישראלים ומגדיל את האבטלה. אי אפשר בבת אחת או בו זמנית לומר שרוצים לצמצם את האבטלה אבל גם רוצים לצמצם את האבטלה ברומניה. מדברים פה כל הזמן על כך שהעובדים הזרים משלמים מיסים. הם לא משלמים מיסים. בישראל סף המס היום הוא 2600-2800 שקל. עובד זר לא משלם מס הכנסה בישראל. הוא נהנה מהשירותים פה והוא לא משלם מיסים. השאלה היא האם אנחנו צריכים להמשיך את המצב הזה או לא.

דיאנה ירום:

התנאים הסוציאליים לא שייכים לקטע של האגרות, הם שייכים יותר לנושא שבסעיף הבא. האגרות לא מתייחסות לתנאים הסוציאליים ובזה את צודקת, חברת הכנסת גוז'נסקי, אבל גם זאת לא המטרה כי הם מטפלים בנישה האחרת שהיא נישה של עלות העובדים.

היו"ר מקסים לוי:

חברת הכנסת תמר גוז'נסקי אומרת שאם אתם רוצים לגבות את האגרות האלה במס כזה זה עוול. אנחנו אומרים לקחת את המס הזה ולהפוך אותו לאיזה שהוא נתח בחלוקה צודקת לעובד.

דיאנה ירום:

בסופו של דבר יש עלויות לעובדים הזרים. אנחנו מדברים על עוד מפקחים, בין אם על מנת לשמור על מספר העובדים הלא חוקיים, ובין אם על מנת לשמור על התנאים הסוציאליים שלהם. אנחנו מדברים על מערכות שלמות.

תמר גוז'נסקי:

על איזה מערכות את מדברת?

דיאנה ירום:

כל המערכת של העובדים הזרים בארץ דורשת משאבים. היום כל העלות הזאת יוצאת מהכיסים של כל אזרחי המדינה. יש לזה עלות שהיא לא מגולמת בשום דבר ולכן יש הצדקה לגבות אגרה בשביל לממן את העלות הזו. יותר מזה, יש הצדקה שזה יבוא לא רק מכיסם של כל אזרחי המדינה אלא במיוחד מאותם מעסיקים, שהם אלה שנהנים בסופו של דבר. לכן אם מדובר באגרות אז אלה שצריכים לשלם אותן הם אלה שנהנים מהן ושזה לא יצא מכיסם של כל האזרחים.

תמר גוז'נסקי:

אם עובד זר עולה 100, עובד פלסטיני עולה 150 ועובד ישראלי עולה 200 אז המטרה שלנו המעשית היא להעלות את העובדים הזרים לפחות למדרגה ב' של עובדים פלסטינים. בואו נעשה את הצעד הזה שהוא צעד ממשי לשפר את התנאים שלהם, להפחית את הכדאיות של העסקה שלהם. זה גם יקטין את התחרות שלהם מול העובדים הפלסטינים. בזה יש הגיון אבל לא במס.

היו"ר מקסים לוי:

אני שאלתי את השאלות משום שהן עולות תמיד בישיבות המוקדמות אצלי בטענה שהעובדים הזרים לוקחים מקומות עבודה של ישראלים כי השכר נמוך. היכולת אז של עובד או חייל משוחרר להכנס לעבודה היא לא כדאית בכלל. גם הטענה הזאת יכולה להתנפץ, משום שאם המעסיק משלם לו שכר דירה, הוא מלין אותו ונותן לו את כל התנאים אז גם זה חלק מעלויות שמוטלות על העובד. המעסיקים לא משלמים לפעמים.

אם הכוונה היא לראות את טובתו של העובד הזר אז שיועילו ויגידו לנו מה הייעוד של הכספים האלה. אולי הם יאמרו לנו למי התקציב נלקח. אם זה לאוצר אז אולי יקבעו יעדים שצריך להפריש לעובד הזר את חלקו בפנסיה, את חלקו בתנאים סוציאליים אחרים שמגיעים לו, כמו שעכשיו הרשות הפלסטינית תובעת ממדינת ישראל על העובדים שלה.

יצחק ברק:

1ז (א) "שר העבודה והרווחה, בהסכמת שר האוצרף רשאי לקבוע שמעבידו של עובד זר ישלם לקרן שתום על פי סעיף זה. סך של 700 ש"ח לחודש, בעד כל עובד זר שהועסק על ידו במהלך החודש (להלן - הפקדון). סכום הפקדון בשל כל עובד זר שהועסק על ידי המעביד במועד כלשהו במהלך חודש מסויים, ישולם לקרן בחודש שלאחריו במועד שייקבע בתקנות כאמור.

(ב) מעביד רשאי לנכות משכרו של עובד זר חלק מסכום הפקדום שהוא שילם, בשיעור שלא יעלה על השיעור שקבע השר ושלא יעלה על שליש מסכום הפקדון.

(ג) שר האוצר בהסכמת שר העבודה והרווחה יקבע כללים לענין הקמתה, הפעלה וניהולה של קרן כאמרו בסעיף קטן (א), לרבות סוגי הנכסים שהקרן תהיה רשאית להשקיע בהם את הכספים ששולמו לה כאמרו, והעמלות שישולמו לקרן.

(ד) עובד זר רשאי לקבל את הכספים ששולמו עבורו לקרן בתוספת הרווחים שנצברו עליהם, בניכוי דמי ניהול ובניכוי מס כדין בתום שלושה חודשים לאחר שעזב את ישראל, למעט יציאה זמנית מישראל, והכל בהתאם לכללים ותנאים שיקבע שר העבודה והרווחה.

(ה) על המעביד ששילם כספי פקדון לגבי עובד זר לפי סעיף זה לא יחולו, לגבי התקופה שבעדה הופקדות הכספים ועד גובה הסכום שהופקד. 1. הוראות הסכם קיבוצי או צו הרחבה כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים התשי"ז-1957, בדבר תשלומים לקרן פנסיה או לקופת תגמולים, או בדבר תשלום פיצויי פיטורים. 2. הוראות חוק פיצויי פיטורים, התשכ"ד 1963.

(ו) הוטל על עובד זר קנס בשל עבירה לפי סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, רשאי אוצר המדינה לגבות את הקנס מתוך כספי הפקדון לפי כללים ותנאים שקבע שר העבודה והרווחה, והוא אף אם הקנס הוטל כקנס מינהלי כמשמעותו בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985.

(ז) שר העבודה והרווחה, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות בדבר - 1. תנאים ודרכים להעברת יתרת כספי הפקדון לעובד הזר בהתם לסעיף קטן (ד), לרבות הפקדתם בחשבון בנק של העובד הזר מחוץ לישראל. 2. השימוש בכספים שלא הוצאו על ידי העובדים הזרים מהקרן, תוך תקופה שתיקבע כאמור ושללא תפחת לגבי כל עובד זר, משתניים מיודי תום תקופת אשרת העובד הזר שניתנה לו או לגביו, למטרת רווחתם של עובדים זרים בישראל כפי שיקבע. 3. סוגי מקרים ותנאים שבהתקיימם יהיה עובד זר רשאי לקבל את כספי הפקדון כולם או חלקם, אף לפני המועד האמור בסעיף קטן (ד) או אף בישראל. 4. פטור מתשלום הפקדון או תשלום מופחת של הפקדון לגבי עובד זר סיעודי המועסק בידי יחיד, בתנאים שייקבעו כאמור, ניתן פטור או נקבע תשלום מופחת, לא ינכה המעביד משכרו של עובד הזר, או ינכה שיעור מופחת באופן יחסי לתשלום המופחת לפי הענין.

(ח) הסכום האמור בסעיף קטן (א) יעודכן ב-1 בינואר לכל שנה לפי שיעור עליית השכר הממוצע בהגדרתו בסעיף 1 לחוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, לעומת השכר הממוצע כפי שהיה ב-1 בינואר שלפניו. שר העבודה והרווחה יפרסם ברשומות הודעה בדבר סכום הפקדון כפי שעודכן לפי סעיף קטן זה."

תמר גוז'נסקי:

עם כל הכבוד הראוי, כבר מזמן לא ראיתי חקיקה כל כך מסובכת ומסובבת את עצמה. עד שיתקינו את כל התקנות האלה יעברו עוד 30 שנה בערך.

מדוע אתם לא מציעים להפקיד את הסכומים האלה בקרן שהשר יבחר או באחת

מקרנות הגמל, אם זה קרנות הפנסיה או קרנות קיימות, ושכל עובד שיקבל מכתב פיטורים מהמעביד יקבל את הכסף הזה ויסע הביתה שמח וטוב לב? למה להקים קרן חדשה כאשר מדינת ישראל יש בה עשרות קרנות שיודעות לעבוד? מה היא הסמכות המוסרית שלכם לנכות מהעובד?

יורי שטרן:

חוץ מהכוונה שלכם להטיל היטלים שונים, מה המשמעות של הכסף? אם הכוונה היא למצוא תחליף לתנאים סוציאליים אז כנגד מה זה בא?

יצחק ברק:

הסעיף הזה הוא סעיף חשוב מאוד והוא בא להשיג מספר מטרות. ראשית כל צריך לזכור שהסכומים האלה מיועדים לעובד. בסופו של דבר ה-700 שקל לחודש שיופקדו באיזה שהיא קרן שיוחלט עליה יינתנו לעובד ביד. זה דבר חשוב מאוד לעובדים הזרים. השאלה המרכזית היא איך הגענו ל-700 שקל. זה מורכב משלושה אלמנטים: 1. פיצויי פיטורים שזה בערך שליש מהשכר 2. פנסיה שזה 21%.

איריס רש:

אבל ה-21% כבר כולל את פיצויי הפיטורים.

יצחק ברק:

בסדר, אז 17,18 אחוז. אני מדבר על הסכומים בגדול. החלק השלישי הוא מן הפרש על עלות של ביטוח לאומי שלא משתלם לגבי מי שלא תושב ישראל, שזה בסדר גודל של 10% מהשכר. אנחנו עשינו את החשבון במדויק ויצא לנו ששלושת המרכיבים האלה, הפרשי ביטוח לאומי שהם בערך כמו היטל השוואה, תשלומים לקרן פנסיה ותשלומי פיצויי פיטורים, הם בערך שליש משכר המינימום. כך הגענו ל-700 שקל.

שמואל ארד:

האוצר מתנגד לפנסיה ופיטורים. יש בחוק הישראלי או פנסיה או פיטורים.

תמר גוז'נסקי:

הנחת היסוד שלכם היא שכל העובדים הזרים מקבלים שכר אחיד, אין הפרשי שכר? למה לא קבעתם את זה באחוזים מהשכר?

יצחק ברק:

כדי שנפשט את העניין. כאשר אנחנו מנסים להגיע לאכיפת תשלום שכר שזה לא תמיד מתבצע, חשוב שהסכום הזה של 700 שקל לחודש, שזה צמוד לשכר הממוצע במשק, יופקד באופן עקבי בבנק.

יש דיעה שאומרת שכאילו המעסיקים לא חייבים בתנאים סוציאליים לגבי עובדים זרים. לדעתי המקצועית זה לא נכון. איפה שקיים הסכם קיבוצי אנחנו יוצרים תחליף לפנסיה, תחליף הוגן מבחינתו. הוא מקבל סכומים שמעולם הוא לא יקבל לפי צו הרחבה, למשל ביטוח לאומי או היטל השוואה. פה אנחנו נותנים לו יותר מאשר היה מקבל אילו היה ישראלי.

תמר גוז'נסקי:

למה להקים קרן חדשה?

יצחק ברק:

זה לא מתאים לקרנות הפנסיה. זאת קרן מיוחדת, זה לא פנסיה.

תמר גוז'נסקי:

ניהלתם משא ומתן עם הקרנות הקיימות והם אמרו לכם שהם לא רוצים?

יצחק ברק:

לא ניהלנו משא ומתן. זה לא מתאים לקופות הגמל. המדינה תעשה מכרז, הם יכולים להשתתף במכרז הזה, וקרן שתזכה במכרז תקבל את זה. אולי יהיו מספר קרנות. מדובר פה בסעיף מאוד חשוב שיכול להביא תועלת רבה. את הכסף הוא יקבל לאחר שהוא יצא מהארץ.

גלי גבאי:

מדוע שר האוצר ינהל את זה? אנחנו טוענים שכל הזכויות הסוציאליות חלות על העובדים הזרים ואנחנו רוצים להתאים את הזכויות הסוציאליות האלה ולא להפריט. למה יש כל כך הרבה מיסים? שכחתם להזכיר שבעמוד 12 יש הטלות מס נוספות, כלומר שרואים את זה כהוצאה בידי המעביד וכהכנסה בידי העובד, דבר שלא קיים לגבי אזרחים ישראלים. כאשר הם יוצאים מהארץ הם צריכים לשלם על הסכומים האלה 15% מס, ולעובד הישראלי יש הטבות מס על התנאים הסוציאליים. יש פה המון כסף שהממשלה עושה על חשבון העובדים.

חנה פירשטיין:

העיקרון שמנחה אותנו הוא שיהיו אותן זכויות וחובות כמו לעובדים הישראלים. לגבי היטל השוואה, הרבה יותר פשוט שהכספים ייגבו לביטוח לאומי. ביטוח לאומי הוא זה שידע להעביר את הכסף לחו"ל. אני הייתי מאוד רוצה שזה יהיה בעת היציאה. לביטוח הלאומי כבר יש נסיון בזה כי הוא מעביר את גמלאות פגיעה בעבודה לאנשים שחוזרים לארצותיהם. זה מנגנון קיים ולא צריך מנגנון חדש. הנסיון שלנו עם מדור התשלומים עם העובדים הפלסטינים גילה בעיות קשות מאוד שלא דובר עליהן. קיימות בעיות קשות בקרב העובדים הסמוכים אלינו. אם עובד נוסע לעבוד בסין אז אני מפקקת ביכולת הכספים האלה להגיע אליו.

אנחנו מעוניינים בהשוואה לגבי כספי התגמולים. יש צו הרחבה, ואנחנו מאוד מעוניינים שהוא יחול עליהם. אנחנו מקווים שההסדרות תארגן את האנשים האלה, ואם לא, אז גם עובדים ישראלים כאשר הם לא מאורגנים הם לא מקבלים את הסכומים האלה, אלא אם כן הם באים לבית משפט.

דנה אלכסנדר:

הכסף חייב להנתן לעובד בארץ. אין לנו שום יכולת להבטיח שהוא יגיע לעובד בחו"ל, וההצעה היא שאותה קרן תקים משרד בשדה התעופה והעובד שיוצא יקבל את הכספים במקום.

אני מתנגדת לחלוטין בקישור שנעשה בין כספי הקרן הזאת לבין הקנס שעלול עובד לשלם על כך שהוא הפר את תנאי השהיה שלו. זה מופיע בסעיף קטן (ו). מפרט תנאי השהיה זה כולל מצב של עובד שעזב מעביד מכיוון שהוא לא שילם לו תנאי שכר. ברגע שהוא עוזב מעביד הוא נחשב כמי שהפר את תנאי השהיה. מה שיקרה הוא שהעובד הזה יענש פעמיים, פעם אחת הוא לא יקבל את השכר שלו מאותו מעביד שהוא עזב, ופעם שנייה יתפסו אותו כמי שעובד במקום אחר והוא ישלם קנס על כך שהוא עובד אצל

מעביד שלא שילם לו שכר. צריך להפריד בין שני ההליכים האלה, יש את העניין של קבלת השכר על העבודה שהוא ביצע שבכך לא צריך לפגוע, ויש הליך נפרד של הטלת קנס על מפרט דמי שהייה שזה הליך מינהלי.

יש היום תופעה שמעבידים מעבירים את העובדים שלהם למעביד אחר. הם אמורים לקבל על זה אישור ממשד הפנים. האישור לא תמיד מגיע בזמן. העובדים נתפסים באתר עבודה של מישהו אחר שהם עובדים בו בהוראת המעביד המקורי. הם מגורשים מהארץ והם נחשבים כמי שהפרו את תנאי היתרי שהייה שלהם. אין להם שום אפשרות התנגדות, וכאן רק מוסיפים על כך שהם יצטרכו לשלם על זה קנס ולא יקבלו את כל כספי הקרן שמגיעים להם.

ג'ורדנה מגן:

אני ממש מתנגדת לכך שהקרן הזאת תהפוך איך שהוא למקור ענישה של העובד ושל המעביד.

יורי שטרן:

העובד הוא לא העבד של המעסיק, וגם במשרד העבודה דיברו על כך שיכול להיות שהאישור ינתן באופן פרטי, אישי לעובד ולא למעסיק שלו. החוק מתעלם מזה. לגבי הסכומים האלה, לא יכול להיות שעל עובד זר חלים תנאים מועדפים לעומת העובד הישראלי. לאיזה עובד ישראלי שמועסק פחות מחצי שנה מפרישים קרן פנסיה? יש פה דברים שהם מוזרים, וזה עוד נסיון לייקר.

אפרים וילוז'ני:

בענף הבניין לעובד יש ישר ביטוח.

יורי שטרן:

יכול להיות שבענף הבנייה כן, אבל אני אומר שברוב המקומות שהעובד מתקבל אליהם חצי שנה לא מפרישים לו פנסיה. אם יש תנאים סוציאליים שצריכים ליצור אותם עבור העובד, הם צריכים להיות תנאים מפורטים. אם רוצים להפריש לקרן פיצויים אז שיפרישו איזה שהוא סכום לפיצויים ולא איזה שהוא סכום גלובאלי שאי אפשר לדעת מה יעשו איתו.

שמואל ארד:

נותנים פה תנאים שאין לעובדים ישראלים. שר העבודה עדיין לא חתם על צו הרחבה לעובדים ישראלים השנה. זה מתעכב כבר למעלה משנה. אין לעובדים הישראלים צו הרחבה בענף הבנייה, לפי דעתי גם בשאר הענפים.

במדינת ישראל משלמים או פנסיה או פיצויי פיטורים, והאוצר מתנגד הלא לשלם פנסיות. אנחנו עכשיו במאבק איתם. פתאום לעובדים זרים רוצים לשלם גם פנסיה וגם פיצויי פיטורים. הם באים הנה לשנה, ובמקרה הרע הם נשארים פה שנתיים. לא צריך לתת מעבר למה שבאמת צריך לתת. הסעיף הזה של 500 שקל לחודש על המעביד, משמעותו 6000 שקל לשנה למעביד. מדובר על 300 מיליון שקל מס חדש על ענף הבנייה במשק. אם כבר אז תעשו ביטוח לאומי, בשביל מה להקים קרן כזאת. אי אפשר להיות פה צבועים, מצד אחד להגיד שרוצים להלחם בעובדים הלא חוקיים, ומצד שני להטיל עונשים על החוקיים. נניח שעושים את זה, ולא משנה באיזו צורה, בוודאי שאם העובד מפר את תנאי העסקתו והופך להיות לא חוקי במדינת ישראל זאת הסנקציה.

סנדרה שנקר:

יש מדינות שמכריחים אותם לשלם שם פנסיה. בסין זה כבר קורה וברומניה זה הולך לקרות.

תמר גוז'נסקי:

לאור ההערות שהושמעו פה, אני מציעה שתציעו הצעה שקובעת שביטוח לאומי, על פי העקרונות של ביטוח לאומי, יגבה את הסכומים האלה. יש לנו מוסד שהוא מוסד אמין, שהוא מוסד שאנחנו יכולים להיות בטוחים שהוא גם מסוגל להתארגן ולשלם לעובדים. עובדה היא שהוא משלם להם. אם תגידו שזה לא יכול להיות אז תקיימו משא ומתן עם ההסתדרות ועם הקרנות ותביאו הצעה מאוד מגובשת כמה לשלם, על מה, איזה ענפים, מה הוא מקבל, ולא שר העבודה יקבע. אנחנו רוצים לקבוע בדיוק איך העובד יקבל את הכסף במזומן כאשר הוא עוזב את הארץ, אחרת לא עשינו שום דבר. תראו כמה תקנות שר העבודה צריך להוציא פה. זאת עבודה למחלקה המשפטית, אני לא יודעת לכמה שנים. הכוונה פה היא רצוייה מאוד, אבל אנחנו מבקשים שתחשבו על ניסוח אחר.

היו"ר מקסים לוי:

הצעת החוק די מסורבלת. 3 שנים אני כאן ועוד לא נתקלתי בהצעת חוק שיש לה הרבה מאוד בעיות והיא מורכבת מאוד. אנחנו ציפינו להצעת חוק שמגינה בעיקר על העובדים הזרים, מבחינה זו או אחרת. אני מציע שאנחנו נקיים עוד ישיבה נוספת לפני קבלת ההחלטות. מה שאני מציע הוא שהיועץ המשפטי ישב עם הצוות, ותנסו לנסח איזה שהיא הצעת חוק שאנחנו יכולים לחיות איתה, כי יש פה המון בעיות לא פשוטות. אנחנו נקיים דיון יותר מעמיק כדי שאנשים יעירו את הערותיהם להצעה החדשה.

תודה רבה, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:20